

СЪДЪРЖАНИЕ / TABLE OF CONTENTS

ПРЕДГОВОР	13
PREFACE	19
ЧАСТ I. СВЕТЕЦЪТ И НЕГОВАТА ИСТОРИЯ: ПРИСЪСТВИЕ, ПОЛИТИКИ, ВЛАСТ	25
PART I. THE SAINT AND HIS STORY: PRESENCE, POLITICS, POWER	25
1. СВ. АЛЕКСИЙ – ЧЕЛОВЕК БОЖИЙ И СВЕТЕЦ ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ	27
1. ST ALEXIUS – FROM THE MAN OF GOD TO THE PEOPLE’S SAINT	27
1.1. Gábor Klaniczay (Budapest, Hungary) – THE FATE OF THE LEGEND OF ST ALEXIUS: CHRISTIAN ANTIQUITY IN MEDIEVAL HUNGARY	29
[резюме: Габор Кланицай (Будапеща, Унгария) – СЪДБАТА НА ЛЕГЕНДАТА ЗА СВ. АЛЕКСИЙ: ХРИСТИЯНСКАТА АНТИЧНОСТ В СРЕДНОВЕКОВНА УНГАРИЯ]	46
1.2. Yuri P. Zaretsky (Moscow, Russia) – PERSONALITY OF ST ALEXIUS, THE MAN OF GOD	47
[резюме: Юрий П. Зарецкий (Москва, Русия) – ЛИЧНОСТТА НА СВ. АЛЕКСИЙ, ЧЕЛОВЕК БОЖИЙ]	59
1.3. Miglena Ivanova (Sofia, Bulgaria) – THE GAGAUZS AND THE SONG ABOUT ST ALEXIUS, THE MAN OF GOD	61
[резюме: Миглена Иванова (София, България) – ГАГАУЗИТЕ И ПЕСЕНТА ЗА СВ. АЛЕКСИЙ, ЧЕЛОВЕКБОЖИЙ]	72
2. СВ. КОНСТАНТИН ВЕЛИКИ: ЦАРСКАТА СВЯТОСТ	73
2. ST CONSTANTINE THE GREAT: THE ROYAL SANCTITY	73
2.1. Андрей Рождественский (София, България) – ОБЛИК КОНСТАНТИНА ВЕЛИКОГО В СОЦИАЛНОЙ МИФОЛОГИИ ПОЗДНЕЙ АНТИЧНОСТИ	75

4. СВ. ГЕОРГИ И СВ. ДИМИТЪР: ЕВОЛЮЦИЯ НА СВЕТИТЕ ВОЙНИ	171
4. ST GEORGE AND ST DEMETRIUS: THE EVOLUTION OF THE SAINT WARRIORS	171
4.1 Георги Атанасов (Силистра, България) – ПОЯВА, СЕМАНТИКА И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИКОНОГРАФИЯТА „СВ. ГЕОРГИ ПЕШАК И ЗМЕЕБОРЕЦ (V-XI в.)“	173
[abstract: Georgi Atanassov (Silistra, Bulgaria) – APPEARANCE, SEMANTICS AND SPREAD OF THE ICONOGRAPHY OF ST GEORGE THE WALKER AND THE DRAGON-FIGHTER (5TH-11TH C.)	198
4.2. Rossitza Milenkova-Kyheng (Blagoevgrad, Bulgarie / Paris, France) – LA SEMIOTIQUE DU TEXTE SYMBOLIQUE (Sur la littérature hagiographique, consacrée à saint Démétrius)	200
[резюме: Росица Миленкова-Кихенг (Благоевград, България / Париж, Франция) – СЕМИОТИКА НА СИМВОЛНИЯ ТЕКСТ (Върху агиографски произведения за св. Димитър)]	210
4.3. Илиана Чекова (София, България) – СВ. ГЕОРГИЙ ПОБЕДОНОСЕЦ И СВ. ДИМИТРИЙ СОЛУНСКИЙ В КУЛТУРНОЙ ТРАДИЦИИ КИЕВСКОЙ РУСИ	211
[abstract: Iliana Chekova (Sofia, Bulgaria) – ST GEORGE THE TRIUMPHANT AND ST DEMETRIUS OF THESSALONIKI IN THE CULTURAL TRADITION OF KIEVAN RUS’]	221
ЧАСТ II. СВЕТИЦИ, КУЛТОВЕ И ТЕКСТОВЕ: СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ	223
PART II. THE SAINTS AND THEIR CULTS: TRANSFORMATIONS, TRANSMISSIONS, TEXTS	223
1. СЪЗДАВАНЕ НА СВЕТИЦИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА КУЛТОВЕ	225
1. MAKING SAINTS, CREATING CULTS	225
1.1. Cristian Gaşpar (Budapest, Hungary) – JULIAN THE EMPEROR: THE MAKING OF A ‘PAGAN’ SAINT IN THE FOURTH CENTURY	227

[abstract: Andrej Rozhdestvenskij (Sofia, Bulgaria) – THE IMAGE OF CONSTANTINE THE GREAT IN THE SOCIAL MYTHOLOGY OF THE LATE ANTIQUITY]	91
2.2. Андрей М. Раичин (Москва, Россия) – ОБРАЩЕНИЕ В ХРИСТИАНСТВО КОНСТАНТИНА РАВНОАПОСТОЛЬНОГО ПО РАСКАЗУ ХРОНИКИ ГЕОРГИЯ АМАРТОЛА И КРЕЩЕНИЕ КНЯЗЯ ВЛАДИМИРА СВЯТОСЛАВИЧА ПО ВЕРСИИ <i>ПОВЕСТИ ВРЕМЕННЫХ ЛЕТ</i> : ГРЕЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ И ЕЕ РУССКАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ	92
[abstract: Andrej Ranchin (Moscow, Russia) – THE CONVERSION OF ST CONSTANTINE THE GREAT IN THE CHRONICLE OF GEORGIOS NAMARTOLOS AND THE BAPTISM OF PRINCE VLADIMIR SVJATOSLAVITCH IN <i>POVEST' VREMENNYH LET</i> (RUSSIAN PRIMARY CHRONICLE): THE GREEK MODEL AND ITS RUSSIAN TRANSFORMATION]	108
3. ДИОНИСИЙ АРЕОПАГИТ: СВЕТЕЦ И СВЕТЦИ	109
3. DIONYSIUS AREOPAGITES: SAINT AND SAINTS	109
3.1. Климентина Иванова, Стефка Малиновска (София, България) – ЖИТИЕТО НА СВ. ДИОНИСИЙ В СРЕДНОВЕКОВНАТА СЛАВЯНСКА ТРАДИЦИЯ	111
[abstract: Klimentina Ivanova, Stefka Malinovska (Sofia, Bulgaria) – THE VITA OF ST DIONYSIUS IN MEDIEVAL SLAVONIC MANUSCRIPT TRADITION]	139
3.2. Стефка Малиновска (София, България) – РЕЧНИК ИНДЕКС КЪМ СЛАВЯНСКАТА ВЕРСИЯ НА ЖИТИЕТО НА СВ. ДИОНИСИЙ С ЛАТИНСКИ СЪОТВЕТСТВИЯ	141
[abstract: Stefka Malinovska (Sofia, Bulgaria) – INDEX OF THE LEXEMES FROM THE SLAVONIC VERSION OF THE VITA OF ST DIONYSIUS WITH LATIN PARALLELS]	166
3.3. Франсис Томсън (Антверп, Белгия) – ДВЕ БЕЛЕЖКИ ЗА ЖИТИЕТО НА СВ. ДИОНИСИЙ	167
[abstract: Francis J. Thomson (Antwerp, Belgium) – TWO NOTES ON ST DIONYSIUS' <i>VITA</i>]	169

[резюме: Кристиан Гашпар (Будапеща, Унгария) – ИМПЕРАТОР ЮЛИАН – СЪЗДАВАНЕТО НА „ЕЗИЧЕСКИ“ СВЕТЕЦ ПРЕЗ IV ВЕК]	240
1.2. Армен Кешишян (Ереван, Армения) – СВЯТЫЕ РИПСИМСКИЕ ДЕВЫ И ИХ ПОЧИТАНИЕ В АРМЕНИИ	242
[abstract: Armen Keshishian (Erevan, Armenia) – SS RHIPSIME AND COMPANIONS: THEIR VENERATION IN ARMENIA]	250
1.3. Константин Рангочев (София, България) – НЕИЗВЕСТЕН СВЕТЕЦ ОТ СОФИЯ	251
[abstract: Konstantin Rangochev (Sofia, Bulgaria) – AN UNKNOWN SAINT FROM SOFIA]	255
1.4. Panayot Karagyozev (Sofia, Bulgaria) – ST MAXIMILIAN KOLBE AND CONCENTRATION CAMP MARTYRS IN THE CONTEXT OF TOTALITARIAN MARTYRDOM	256
[резюме: Панайот Карагъзов (София, България) – СВ. МАКСИМИЛИАН КОЛБЕ И СВЕТЦИТЕ МЪЧЕНИЦИ ОТ КОНЦЕНТРАЦИОННИТЕ ЛАГЕРИ В КОНТЕКСТА НА МЪЧЕНИЧЕСТВОТО ПО ВРЕМЕ НА ТОТАЛИТАРНИТЕ РЕЖИМИ]	268
2. КУЛТОВЕ И ОБЩЕСТВА	269
2. CULTS AND SOCIETIES	269
2.1. Slavia Bărlieva (Sofia, Bulgaria) – NICETAS OF REMESIANA AND TWO APOSTOLIC MISSIONS ON THE BALKANS IN THE LATE FOURTH – THE EARLY FIFTH CENTURIES	271
[резюме: Славия Бърлиева (София, България) – СВ. НИКИТА РЕМЕСИАНСКИ И ДВЕ АПОСТОЛСКИ МИСИИ НА БАЛКАНИТЕ В КРАЯ НА IV И НАЧАЛОТО НА V В.]	278
2.2. Marina Miladinov (Zagreb, Croatia) – PUTRIA TECTA, BISHOP AND HIS MARTYR: MUTUAL PATRONAGE AND CONFIGURATION OF POWER IN BYZANTINE ISTRIA	279
[резюме: Марина Миладинов (Загреб, Хърватска) – <i>PUTRIA TECTA</i> , ЕПИСКОПЪТ И НЕГОВИЯТ МЪЧЕНИК: ВЗАИМНОТО ПОКРОВИТЕЛСТВО И КОНСТИТУИРАНЕТО НА ВЛАСТТА ВЪВ ВИЗАНТИЙСКА ИСТРИЯ]	297

2.3. Zara Pogossian (Rome, Italy) – THE “FOREIGN ELEMENT” IN CHRISTIANISATION LEGENDS OF ARMENIA	299
[резюме: Зара Погосян (Рим, Италия) – „ЧУЖДИЯТ ЕЛЕМЕНТ“ В ЛЕГЕНДИТЕ ЗА ХРИСТИЯНИЗАЦИЯТА НА АРМЕНИЯ]	310
3. ЗЕМНИТЕ ЗНАЦИ НА НЕБЕСНИТЕ СИЛИ	311
3. ‘MATERIALIZING’ SPIRITUAL POWERS	311
3.1 Elka Bakalova (Sofia, Bulgaria) – CULTS AND RELICS: THE RELICS OF THE SAINTS AND THEIR ROLE IN MEDIEVAL CULTURES	313
[резюме: Елка Бакалова (София, България) – КУЛТОВЕ И МОЩИ: МОЩТЕ НА СВЕТЦИТЕ И ТЯХНАТА РОЛЯ В СРЕДНОВЕКОВНИТЕ КУЛТУРИ]	323
3.2. Надежда Драгова (Благоевград, България) – ВЯРА И МОЩИ: ЛЕЧИТЕЛНОТО ЧУДОДЕЙСТВИЕ НА МОЩТЕ В СТАРОБЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА	325
[abstract: Nadezhda Dragova (Blagoevgrad, Bulgaria) – FAITH AND RELICS: MIRACLE-WORKING RELICS IN THE MEDIEVAL BULGARIAN LITERATURE]	332
3.3. Kazimir Popkonstantinov (Veliko Tŕnovo, Bulgaria) – PRAYERS AND INCANTATIONS AGAINST FEVER ON LEAD AMULETS FROM TENTH-CENTURY BULGARIA	334
[резюме: Казимир Попконстантинов (Велико Търново, България) – МОЛИТВИ-ЗАКЛИНАНИЯ СРЕЩУ ТРЕСАВИЦИ ВЪРХУ ОЛОВНИ АМУЛЕТИ ОТ X ВЕК ОТ БЪЛГАРИЯ]	342
4. СВЕТЦИ И ИЗОБРАЖЕНИЯ	343
4. SAINTS AND IMAGES	343
4.1. Ralitzа Rousseva (Sofia, Bulgaria) – THE KOIMESIS AND METASTASIS OF ST JOHN THE THEOLOGIAN IN ORTHODOX ART	345
[резюме: Ралица Русева (София, България) – СЦЕНАТА „УСПЕНИЕ И ВЪЗНЕСЕНИЕ НА СВ. ЙОАН БОГОСЛОВ“ В ПРАВОСЛАВНОТО ИЗКУСТВО]	356

4.2. István M. Bugár (Budapest, Hungary) – THE MARTYRDOM OF THE <i>QUATTUOR CORONATI</i>: ART AND THE EARLY CHURCH IN PANNONIA	358
[резюме: Ищван Бугар (Будапеща, Унгария) – МЪЧЕНИЧЕСТВОТО НА ЧЕТИРИМАТА КОРОНОВАНИ (<i>QUATTUOR CORONATI</i>): ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО ИЗКУСТВО И РАННАТА ЦЪРКВА В ПАНОНИЯ]	370
4.3. Magda Milcheva, Mariana Slavova (Haskovo, Bulgaria) – RELIQUARY-CROSSES AND ORNAMENTS WITH IMAGES OF SAINTS FROM THE HASKOVO REGIONAL MUSEUM OF HISTORY	372
[резюме: Магда Милчева, Мариана Славова (Хасково, България) – РЕЛИКВАРНИ КРЪСТОВЕ И УКРАШЕНИЯ С ОБРАЗИ НА СВЕТЦИ ОТ РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – ХАСКОВО]	384
4.4. Нелли Линдгрен (Стокхолм, Швеция) – РАННЕХРИСТИАНСКИЕ И РУССКИЕ СВЯТЫЕ В РУССКИХ ИКОНОПИСНЫХ ПОДЛИННИКАХ	386
[abstract: Nelly Lindgren (Stockholm, Sweden) – EARLY CHRISTIAN AND RUSSIAN SAINTS IN RUSSIAN ICONOGRAPHIC MANUALS]	392
5. СВЕТЦИ И СВЯТОСТ В НАРОДНАТА КУЛТУРА	393
5. SAINTS AND SANCTITY IN POPULAR CULTURE	393
5.1. Rossen R. Malchev (Sofia, Bulgaria) – TRACES OF EARLY CHRISTIANIZATION OF THE RHODOPE MOUNTAINS IN THE FOLK CULTURE OF THE VILLAGE YUGOVO, EASTERN RUPCHOS	395
[резюме: Росен Р. Малчев (София, България) – СЛЕДИ ОТ РАННОТО ХРИСТИЯНИЗИРАНЕ НА РОДОПИТЕ ВЪВ ФОЛКЛОРНАТА КУЛТУРА НА СЕЛО ЮГОВО, ИЗТОЧЕН РУПЧОС]	401
5.2. Николай Ненов (Русе, България) – СТАРОЗАВЕТНИТЕ СЮЖЕТИ <i>СТЪЛБАТА НА ЯКОВ</i> И <i>НЕОПАЛИМАТА КЪПИНА</i> И БЪЛГАРСКИТЕ ФОЛКЛОРНО-МИТОЛОГИЧНИ ПРЕДСТАВИ	402
[abstract: Nikolay Nenov (Rousse, Bulgaria) – OLD TESTAMENT NARRATIVES ABOUT <i>JACOB'S LADDER</i> AND <i>THE BURNING BUSH</i>, AND BULGARIAN FOLK BELIEFS]	408

5.3. Албена Малчева (София, България) – БЛАГОВЕЩЕНИЕ И ВЯРВАНИЯТА ЗА ЖИВОТНИ, ПРОИЗЛЕЗЛИ ОТ ХОРА	409
[abstract: Albena Malcheva (Sofia, Bulgaria) – THE FEAST OF ANNUNCIATION AND THE LEGENDS ABOUT ANIMALS. ORIGINATED FROM PEOPLE]	415
5.4. Ваня Матеева (София, България) – ПОЧИТАНЕТО НА СВЕТЦИТЕ И СЕЛСКИТЕ СЪБОРИ (По материали от Североизточна България)	416
[abstract: Vanja Mateeva (Sofia, Bulgaria) – THE WORSHIP OF THE SAINTS AND THE VILLAGE FEASTS (The Study Case of Northeastern Bulgaria)]	424
6. СВЕТЦИ, НАРАТИВ, ЕЗИК	425
6. SAINTS, NARRATIVES, LANGUAGE	425
6.1. Олеся В. Гладкова (Москва, Россия) – ЖИТИЕ ЕВСТАФИЯ ПЛАКИДЫ: „МОНАШЕСКАЯ“ ВЕРСИЯ ЖИТИЙНОГО РОМАНА (К истории агиографического текста в славянской и русской рукописной традиции)	427
[abstract: Olesja V. Gladkova (Moscow, Russia) – THE VITA OF ST EUSTASIUS PLACIDA: A “MONASTIC” VERSION OF THE HAGIOGRAPHICAL NOVEL (On the History of the Vita in Medieval Slavonic and Russian Manuscripts)]	446
6.2. Людмила Н. Коробейникова (Москва, Россия) – ЖИТИЕ ГАЛАКТИОНА И ЕПИСТИМИИ В ДРЕВЛЕХРАНИЛИЩАХ РОССИЙСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АРХИВА ДРЕВНИХ АКТОВ И ГОСУДАРСТВЕННОГО ИСТОРИЧЕСКОГО МУЗЕЯ	447
[abstract: Ljudmila N. Korobejnikova (Moscow, Russia) – THE VITA OF SS GALACTION AND EPISTEME IN MANUSCRIPTS KEPT IN RUSSIAN STATE ARCHIVES AND STATE HISTORICAL MUSEUM]	455
6.3. Margaret Dimitrova (Sofia, Bulgaria) – FORMS OF SAINTS’ NAMES IN CROATIAN GLAGOLITIC SOURCES: TRADITION AND CHANGE	457
[резюме: Маргарет Димитрова (София, България) – ФОРМИ НА ИМЕНА НА СВЕТЦИ В ХЪРВАТСКИ ГЛАГОЛИЧЕСКИ ИЗВОРИ: ТРАДИЦИИ И ПРОМЕНИ]	465

6.4. Adelina Angusheva-Tihanova (Sofia, Bulgaria / Manchester, United Kingdom) – MIRACLES AND MARTYRS:	
THE REPRESENTATION OF TORTURE IN THE VITAE OF EARLY CHRISTIAN SAINTS IN THE BALKAN	466
[резюме: Аделина Ангушева-Тиханова (София, България / Манчестър, Великобритания) – ЧУДЕСА И МЪЧЕНИЦИ: МЪЧЕНИЯТА В ЖИТИЯТА НА РАННОХРИСТИЯНСКИТЕ БАЛКАНСКИ СВЕТЦИ]	490
ИНДЕКС	491
INDEX	491
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	520
LIST OF ABBREVIATIONS	520